

Előfizetési árak:	
Égész évre	5 frt — kr.
Fél évre	2 — 50
Negyed évre	1 — 30
Néptanulóknak egész évre	4 —
Egyes szám ára	10 —
Hirdetési díjak:	
Háromhatszós petit sor	8 kr.
Nyílterben soronkint	15 —
Bélyeg minden beiktatásit	30 —

B A J A

vegyes tartalmu hetiközlöny.

Megjelenik minden vasarnap.

Szerkesztői Iroda.

hova a lap szellemi részét illető küldemények intézendők:
16-úton 337. sz.
Levelek csak berentesen fogadtatnak el. Kéziratok nem adtnak vissza.

Kiadóhivatal:

Az előfizetési pénzek és hirdetések a kiadóhivatalba — Nánay Lajos könyvnyomdája — küldendők be (Balog-ter, Scheibner-féle ház).

Előfizetési felhívás

„B A J A”

című hetiközlönyre.

Előfizetési feltételek:

okt.—dec. évnegyedre . . . 1 frt 30 kr.

Tisztelt előfizetőinket megrendeléseik melőbbi megújítására kérjük, nehogy a szétkülésben fonakadás történjék.

A központból.

Tekintélyes forrásból vesszük a következő sorokat:

Zombor, 1877. október 4.

Tisztelt szerkesztő ur!

Lapjának utolsó száma megemlékezett azon rendeletről, melyet a honvédelmi miniszter úr az elmúlt hó folytatásában a Bácsmegeye alispánjához fogadtatott. — E rendelet a folyó évben már az ujonczozó bizottság előtt állott és több ezer főre menő felmentett védőkötölezett egyének új bizottság elé leendő állítását és vizsgálatát tárgyazza. Általánosan tudva van, hogy a megye alispánja Lovász Mihály ur e rendeletet törvénybe ítközölnék tudván, annak fogadtatását megtagadta és így értelemben jelenését fel is terjesztette a miniszter urhoz, ki azonban ezt figyelmebe nem véve, a rendeletben foglaltak pontos teljesítését távsürgőnyileg újra meghagyta, kitálatása helyezésén ezen intézkedése indokainak közlését is.

Hogy a honvédelmiügyi miniszter úr ő excellenciáját ezen intézkedésére mi birta? azt első ren-

A »Baja« tárcája.

Egy koldus naplója.

Nem mondóm meg nevémet, mert lehet, hogy vannak a nagyvilágban, kik e nevet viselik és ekkor bizonyára nagyon rosszul esnek az előkelő, de nagyon előkelő uraknak és hölgyeknek, hogy rokonuk az évek hosszu során át abból él, mit iralmass emberek neki kegyelemfílként nyújtottak. Elég legyen ha mondom, hogy 24 éves koromban egyike voltam a főváros ünnepeltjeinek, minden józan mulatság, minden társas kör hőse. Szerettem az életet, mert az csak ragogást mutatott nekem, élveztem az ifjúság gyönyöreit — de kötelességimről sem feledkeztem meg.

24 éves voltam és még soha sem szerettem!

Józan eszem jókor beláttam velem társadalomunk főfelkelyét: a nőnem romlását. Láttam, hogy anygali ár alatt többnyire pokoli érzetlenség, gonosz önzés az ize vétség jászát. Büszke voltam azon tudatra, hogy kiestem e nem gyöngéit, mely lelkében két állat vágyá rejti: a pillangót, mely élvről élvre, virágról virágra szerez sietni — és a henyénet, mely szertépi árt is, ha ez vágyainak utját állja.

E részről nem vártam boldogságot; tudtam, hogy való ugyan, mit a költő mond: „Kis kunyhóban is megfér a boldogság” — való igaz, de csak részben. Megfér a boldogság, csakhogy ritkán találai olyan kunyhót, melyben a boldogság valóban létezik is.

Önök mosolyognak e sötét elveken? Helyesen! Kacagjanak azon higyeleji emberi lényen, mely ismerve a vést, nyitott szemekkel rohant a mélységbe.

delele kétségteleen teszi, a mennyiben ott minden félremagyarázást kizárólag hivatkozik a főispán ur ő méltóságának „feljelentésére.” — Mi indította főispán ur ő méltóságát e feljelentés terjesztésére, ezt lapjának olvasói lapja legutolsó számából tudhatják. — Ezzel nem is foglalkozom tovább, áttérek tárgyamra.

A miniszteri rendelet f. évi okt. 2-án tartott törvényhatósági bizottsági örvényedés közgyűlésen a megvitatandó tárgyak sorába vétetett. — A tárgy fontossága a bizottsági tagok nagy számát gyűjté össze.

Főispán ur a gyűlést megnyitván, az alispán urnak a megyei közbiztonság állapotát tárgyzó jelentése, majd a miniszteri rendelet tárgyzalása következett.

Felolvastattat a miniszteri első rendelet, az erre keletkezett és terjesztett alispáni jelentés, a miniszteri távirati meghagyás és a rendelet indokolása tárgyzaban érkezett leirat, végül az állandó bizottság e tárgyzaban készült véleményes indokolt jelentése.

Az állandó bizottság jelentése a miniszteri rendeletet sérelmesnek, az alispán ur eljárását törvényes és helyesnek jelezvén, a rendelet elleni felírást nem csak a nagyméltósú miniszteriumhoz, hanem az országgyűléshez is véleményezte, indokailban nemcsak a miniszteri rendeletben követelt eljárás törvényellenes és káros voltát bizonyította be, hanem ezeken felül statisztikailk esalhatlan adatokkal kimutatta azon indokok tarthatóságát is, melyek miniszteri rendeletben felsoroltak szükségességének indokolására felhozattak.

A felolvásás után kezdetét vette a vita. Először szölet Korbay Károly ügyvéd. Az állandó bizottság javaslátában ez ügyet teljesen kimerítettnek látván, azon indítványt teszi, hogy: „a miniszteri rendeletben foglaltak ellen felírat intézessék a miniszterium és országgyűléshez;

hogy a főispán úrnak jelentsé ki a bizottmány fájdalnát azért, mert minden alapot nél-

küldöz „feljelentésével” ő idezte elő a kormány és törvényhatóság közötti ezen összekötözést; végül;

hogy a megyei alispán urnak tanusított magatartásáról bíszalom szavaztassék.”

Az indítványt a nagy többség hangos elismerésével talákozott.

A zaj csillapultával helyéről emelkedni láttuk a becsői királyi közzégyzót, (kinek mellesleg megjegyezve azon előnyös tulajdona van, hogy mindig a hatalommal tart). Sokat vártunk tőle, szűz beszédet volt mondandó! — Ázonban várakozásunknak nem felelt meg, sőt fellépése azon jó véleményünket is, melyet feljő tápláltunk, megsemmisíté. — Nem szönokolt, nem beszélt — handabandázott. Összefüggés nélküli szavait feje felet szorított ökle fenyegető mozdulataival kísérve, nem a szóban forgó ügyhöz szölet, hanem a legdurvább, korcsniban sem megengedhető szenvedélyességgel a megye közzézetben álló polgára Mártonffy Károly urat támadta meg, indokolván e megtámadást azal, hogy Korbai indítványa Mártonfy eszméje lett volna. E megtámadást előre becsajítja indítványa, hogy a rendelet végrehajtassék és a főispán urnak bíszalom szavaztassék.

E támadás általános rozszalással találkozott; de az ezt tolnásólo zugást csakhamar csend váltá fel, mert Mártonffy Károly ur kívánt szölet. — Beszédében a szennyes vádat visszautasítá és azután áttért a tárgyra. — Rövid indokolás után a főispán ur eljárását „d enunciatiónak” bélyegezte, elfogadásra ajánlotta Korbay ur indítványát.

Gromon főispán ur saját eljárását menté. s feljelentése indokál a miniszteri meghagyást jelölő meg. — Mentegetődzészt nagy csendességgel hallgatta a bizottság, de nem volt annak hitelt adni hajlandó, mert a miniszteri első leirat tártározott kijelentése szerint a főispán ur „feljelentése” alapján intézkedett; de nem volt hajlandó azért sem hitelt adni, mert a miniszteri rendelet nélküli

év, melynek minden napjában, minden órájában átéltém azt, mit a valóság földöntul gyönyörökben ígér. Boldog voltam — hogy annál mélyebb legyen bukáson.

En istenem! ha rágonodok ez év minden órájára, bámulnom kell azon, hogy mily álnok teremtés a nő! E lény, melyet én az örjongsig imáitlam, melynek legesekelyebb óhaja parjogást volt előttem: — e nő, ez anygal nem volt egyéb köznapu lényül, csak egyben nagy: az ámitásam. E nő perig sem volt hü hozzám! Mig engem egy mosolyával boldogított — már egybekelésünk előtt más karjában nevette a boldont, ki őt imádtá és kibeiz ő csak vagyona miatt ment nál . . .

Óh! ha rágonodok azon percre, még most is pokoli lángra gyulad szivemben a dübnek minden érzete. Egy egész éven át a legszűz álomban ringatni magát, hogy aztán egy percben a pokol örvényébe zuhana egy egész életet át gázoljunk a megcsalattot, rutul elárut érzelem posványában! —

Egy este sürgös ügy hív a fővárosba — valami nagy öszögről volt szó, melynek megmentésére személyes jelenlétem igényeltetett. Első eset volt házszagunkban, hogy hosszabb időre távoztam hazulról.

Midőn a szomszéd városba érek, egy iromány hiányát veszem észre. Parancsot adok a kocsninak visszafordulni.

Ily esekélyességtől függ az ember sorsa! Ha e napon nem vagyok feledékeny — nem veszem észre megcsalatomat! — nem élek 50 éven át, mint alalmaznából tengődő koldus! — nem beszéltem önöknek e bohó mesét! — Ovakodjanak, ifju barátaim, mindennemű feledékenységtől — föleg pedig ne felejtsek szivüket — nőni!

is tudomása volt arról, mi ok szülte ez intézkedést, — tudta, hogy az első rendeletben foglalt „feljelentés” szó érdekében hány ut tétetett Pestre, s hogy mikép iparkodtak azon talán találó, de napvilágra nem való szónak hatását gyengíteni, magyarítani. — Ezeket tudva a bizottság tagjainak nagy többsége hallgatásával fejezte ki, hogy a mentegőtől meggyőződésed meg nem ingatta.

Folytatódott ismét az ügy tárgyalása. — Kisebbség mellett szerencsével szólottak Korbay indítványa mellett: Schmaus Endre, Ladinovits Vincze, Rácz György bizottsági tagok, ellene Vujevits Zakár és Dr. Alföldy Gedeon urak.

A vitatkozás azonban közbeszólások által zavartatva, a különben is már izgatott szónokokat jelelt irányuktól elterelni a közbeszólóknak sikerült.

A vita végeztével az indítványok kerültek szavazás alá. — Szavazás előtt Korbay ur indítványa 2-ik pontját visszavonván, névszerűen szavazással indítványa többi része nagy szótöbbséggel elfogadtatott és így Paresits besei közjegyző indítványa szavazás alá sem került.

A bizottság Korbay indítványát így elfogadván, nemcsak azt határozta, hogy felir a rendelet ellen az országgyűlés és ministeriumhoz, hanem a mennyiben Lovász alispán urak bizalmat szavazott, ezen szavazás által a főispán urral, mint kinek feljelentésére került az ügy tárgyalás alá, határozott irányu bizalmatlanságot is éreztette.

Egyébiránt, hogy mily kedvelt embere főispánunk e megye nagy többségének, következtet-hető sok más tényből is, de erről jövőre.

Nagyságos járdataposók.

— A társaságból. —

A cím: plágium; a tárgy is az, csak hogy oly helyről szedtük, ahonnan bár többen lopnának — az igazság kamarájából.

Egy fájáról akarunk megemlékezni a két-lábu tollatlan jószágunk, mely faj minden civilizált országban, kisebb nagyobb mértékben el van terjedve, a mely hazánkban kitünően díszlik, akár csak (talán ez leend a legtalálóbb hasonlat) Aranjúz birodalmában a szamár. Kár hogy kereskedést nem kezdünk velük!

De hát kik is ők tulajdonképen?

Először is „urak!”

Folytonosan járkelő, szünet nélkül mozgó és mégis tétlenségben élő lények. Csinos egyének, sőt szelleműsűk is, akár egy conversations-lexicon; mindent megmagyaráznak, pedig semmihez sem értenek, kiterjedt ismeretlenséggel bírnak, min-

Hogy megértsek a következőt, a kastély berendezéséről kell szólnom.

Egy szika tetején épült az, még ama homályos századokban, midőn minden főuri lak vár is volt egyszersmind. — Az ablakzat a hegy lejtős oldalára nézett.

Regényes képet tekintett át, ki a kastély ablakainak egyikéből a vidéket szemlélte: több száz lábnyi mélységben zúgó hegyi folyam mosta a szika lábát; ezen túl ósdi magas sudarai szabta határát a látókornek; — jobbrol és balrol pedig nem nagy távolban a közel falvak tornyai ragyogtak. A kastély maga emelre épült, — földszinten a cseledés lakott, az első emeleten pedig egymás mellett fektet a fogadó terem, az én iroszobám és — nóm szobáimnak egész sorozata.

A kocsit a faluban hagyatam és gyalog séttem a kastélyba; szándékom volt, iroszobámban megkeresni az iratokat, rövid negyed órára betekinteni némohoz és aztán ismét ural keim — mert az ügy sürős volt.

Észrevevénl jutottam a melléklepcsen szobámba.

A házban mély csend uralkodott, mi nem is tünt fel, mert eszt kilenc óra után így szokott az lenni. Csak a kapus őrködött, ki tisztelteljes üdvözet után kissé bámulva tekintett utánam.

A fali szekrény, melyben az iratokat szoktam tartani, szobámat nóm hálszobájától elválasztó falba volt véve.

A mint így nagy türelmetlenül az iratok közt kotorászok, úgy tetszik, mintha nóm szobájában beszélgetést hallanék — sőt mi több: perc múlva hangos nevetést is hallók.

Azt hittem, tévedtem; — jobban oda figyelék, de most nemcsak a szavak pusztá hangja üt meg fülemet,

denüvé szabad bejárásuk van. Észnek, isznak, alusznak, pletykáznak és hecengnek. Van szerencsénk őket bemutatni, ezek a „nagyságos járdataposók.”

Nemde ismeretes arcol ők előtt? Fölösleges további bemutatás. Számaltanszor látták már őket. Találkoztak velük színházban, langver-senyen, circusbán, sétányon, szóval mindenütt, ahol csak kilátások lehetnek, hogy jelenlétüket észreveszik ők. Sokszor jöttek jössze ez urakkal, különféle alakban kerültek elő, — mindazáltal legyenek róla meggyőződve, ő mindig egy és ugyanaz, olykor olykor variálja magát, de azért sem több, sem kevesebb, csupán „nagyságos járdataposó.”

Igen kedves ember! Kísélje hódít és imponál. Kiválóan komoly, s e komolyság arcának méltóságos, higgadt jellegét ad. Férfiakkal szemben végtelen udvarias, mi a nőkkel ellenkező. Hölgyeinknél tetszetős kezd lenni, sőt meg is dícséri az embert egy-egy válogatottabb gorombasággért. Eemlékező őrje bámulusai! Mindig mindent észben tart. Ámbár semmiről sem gondolkozik.

Jámhor, jószívű teremtmény — még az ebet is dédeli, ha véletlenül kopó vagy agár. Segélyezi a szegényeket, elhagyott nőket, fiatal özvegyeket. Udvarol mindenfelé. Pródálja az ősi vagyont. Szerelmelvadász, nőhódító, hü, butácska, menyecs-kék és éretlen leányszívek eszménye . . . s örö-dőge.

Küljellenzésükre elég ennyi. Sajátosságok egyikben-másikban több, kevesebb variatioval — de lényegük egy semmirekellőség.

És ezeknek a léháknak renomméjuk van. És ez elősdieket kitünteti a társadalom.

(Vége következik.)

ARANYPOR.

Minél több ismerünk van, annál kevesebb barátot találunk. Azon emberek, kik a közélet terén működnek, ritkán bírnak kebelbaráttal. Kinek a közönség barátja, annak kevés, vagy egy magábanbarátja sincs. Azt tartják, hogy az ily ember szívének ajtószármái már sokkal gyorsabban nyitnak meg s zárodhat be, semhogy még becsukódhatnának. — Hippel.

Az igazság saját világvagyságú; nem a magyárok láng-jánál világítjuk fel a szellemeket. — B e l i z a r.

Ha a sors csapása talál, tégy úgy, mint a labda: minél erősebben ütök, annál magasabban emelkedik. — R a c k e r t.

Nemcsak a világosság, de a házi fergeteg ellen is jó szolgálatokat tesz a selyem; így például a szalok, selyemruhák szalagok stb. kitűnő eszközök; — az arany és acéllanok is jó villámhárítóknak bizonyultak be. — S a p h i r.

megértem azt is, mit beszélnek — és ennek tartalma elégséges volt engem minden édes álmamból felrészni.

— M a l v i n k á m! — mond egy gunyoros hang — tudod e, hogy ez felséges tréfa?

És a férfi gyűs nevetésbe egy női hang nevetése is vegyült. És e nevetés a megcsatoltat, a rútul megbántott, kijátszott férj rovására történt.

Óránál tovább álltam ott mozdulatlanul, némán. És óránál tovább szivtam magamba e szavak merget, mely lassanként kiölte szíveimből a boldogság legkisebb árnyát, az emberi érzés legkisebb szikráját is.

Nem! Nem! El sem mondhatom, hogy én ez órában mit hallottam! Meggyőződtem, hogy e nő sohasem érzett irántam semmit. Midőn csókjaimat visszonzá, mátra gondolt; midőn szememben kerestem édenemet, ő szíve mélyében a legjalasabb gúnnyal halmozta el a badar félét, kit játéka olyannyira megcsalt!

Tántorogva, mint kit nehéz csapás sújtott, mentem el a fali szekrénytől — beledőltem a szekébe és eszméltem azon, mi teendő legyek. — És azon negyed-óra alatt, midőn fogcsikorgatva maraogoltam véresre testemet, e negyedóra alatt iszonyu gondolatok serege tolongott kint az agyamban.

Odavettem magamat a földre, betömtem számba keztyűimet, betömtem füleimet, hogy ne halljam az irtózatos gúnykacaját.

És ismét, ismét é az átkozott kacagás!

Jaj nektek! E kacagás csak halálhorgés feledeti velem — e gyönyörű mardós emléket vérell kell lemosnom!

Pisztolyam szívémben voltak; fekeltem; — percig megálltam, hogy léleketet vegyek. Aztán oda mentem bóm ajtajához és kopogtattam.

Aki nélkül vitatkozik, úgy jár, mint akinek arduetlenül gyertyát kell koppannia — B o r n e.

Igazságérzet és azon bátorság nélkül, hogy azt gyakoroljuk is, lehet valaki nagy művész, hadvezér, államférfi, vagy vers-faragó (nem költő) és szóval minden az életben, csak ember nem a szó valódi értelmében. De ez nem is oly cím, amely valamit behoz, vagy tisztelre jogosít — K l i n g e r.

Különfélék.

— *Király ú felsége* nevenapját városunkban is kegyelettel innepelték meg.

— *Becsukdótták* a lékert tánctermének szárnnyajait, hogy csak az ébredő tavasszal nyiljanak ismét meg. Mult vasárnap tartatott meg az ugynevezett „liba-lövészt,” amelyvel kapcsolatban volt ez évad utolsó lökerti táncvigalma. Midőn a fegyverek ropogása elhangzott és a „Zielr” előrdítette utolsó mozarát, a közönség lassanként a terebére szállingózott, hol 8 óra tájban igen szép társaságot láttunk együtt. És megérdemelt a tánc, szívenedélyvel, kitarással, és tartott csak két félét utánig. A hölgyek egyszerűen ugalnak, és mind az igézőbb töltetben jelentek meg, kik közül a figyelmet leginkább magukra vonták Radány Gizella, Merker Izabella (Tolnárol), Deák Kornélia, Turay Mariska, Lederer Riza és Valeria Kisasszonyok; jelen voltak az alkalommal a Rigyiczai Kovács-család, Kilkóch doveri püspök két fiával, Székely orsz. képviselő stb. — A legkedvesebb reminsztájkákkal és azon édes reményű távoztunk, hogy a szép lökerti helyiségben a jövő ideoényben ismét találkoznunk fogunk.

— *Hymen*. Hjj. Kohn József jó hírnevű iparosunk mult héten tartotta kézfogóját Pollák Kornélia kisasszonyval Verőcén.

— *A „Kulturvolk” énekesei*, vulgo „sängerek”, már ismét csatagolnak Baján, és trágárnál trágárabb dalalkal — ha ugyan étkelen rikácsolásukat dalnak nevezni lehet — nemcsak germánizálják népünket, de sőt méltelyt hintenek az alsóbb osztályok erkölcsire és a szó szoros értelmében ezeket teljesen demoralizálják. Hát epolások ellen nincs irtószóer?

— *Rögtöni halál*. Papp Ilka, 17 éves leány, ki Steininger ezkraszatában volt alkalmazva, csütörtök d. u. 2 órákor a városháza előtti térségen hirtelen elájult és öszerogyott. Míg a közelben lévő lakásárol vitték, kiadta lelkét. A rögtön igénybe vett orvosi segély eredménytelennek mutatkozott.

— *Sérüljelenetnek* voltunk szemtanúi f. hó 4-én, midőn a tanácsháza nagytermében a katona-lefoglalási felülvizsgálatot fejtették meg. Ugyanis nem lévén gondoskodva arról, hogy a bizottság elé járuló ifjak háborítlanul öltözökdhessenek, támadt oly zúrvárv, melyet közérkölcsegről szempontból it le sem írhatunk. Pedig ez ugyan csak könnyen lett volna kikerülhető.

— *Beküldötték*. Egy-két fiatal gyerek, bitorolván az „izr. ifjuság” címet, mult vasárnap rít rendezett a török sebesültek javára, de nem sikerült nekik a kö. zönséget tévutra vezetniük; mert míg a mult évben az izr. kereskedő-ifjak bálját roppant nagy és válogatott

Rövid szünet után nóm hangját hallottam; kissé meglepetve kérdé:

— Ki az?

Érőszakot vettem magamon és egész nyugodtan felelék:

— Én vagyok, édesem! Itthon felejtettem egy iratot, és most pár percre akarok hozzájutni — ha beengesz.

Tréfás beszédem lecsillapítani látszóik ijedségét. — „Csak ruhát öltök” — mondá — néhány pillanatil sürögött-forgott. Úgy tetszett, mintha ablakot is nyitott volna — aztán kitarult az ajtó.

Szinte elfeledkeztem volna magamról, midőn e két gyönyörű kar nyakam körül tonódtól, midőn ez ajakpár oly forrón tapadt ajkamra — pedig alig két perc előtt más esköltö a gyönyörű szájaeskat — és e más it közlemben van elrejtve. — A piszkos, bűhód mozsár ott az erdő mélyében, melyet talán még soha sem talál napugsár, melyben undok csuszó-mászó ifjark mozognak, szívbek, tisztábbnak tünd fel előttem e percben, mint e szép ajakpár.

De látni akarom e bűzhód mozsár fenekét! — Tűni akarom, mily őrfisi romlottság fér meg e lény lelkében, melynek neve: „n ő”, melyet a teremtés remekművének tartunk.

És mosolygatom örömen — hévvel vizionzám csókjait — édes szavait forró, imádászerű tekintettel fogadtam.

Ez egyszer én voltam a jobb színész!

A terem félmályban volt — a falakon sötét árnyak sílítottak végig — az asztalon álló gyertya, lobogva festé a tárgyakat a szoba háttérén. Az ablak-függönyök le voltak bocsátva, mintha e! akaránk zárni

közönség látogatta meg, addig most csak egy kongott a terem az ürességtől. Természetes, hogy a szegény török sebesülték javára vajni kevés vagy éppen semmi sem jutott.

— *Requiem.* Az aradi vértanúk emlékét tegnap (oct. 6.) gyászzenitisszelettel ünnepelték a plébániatemplomban, melyen a honvédegyelet tagjai teljes számmal jelentek meg.

— *A kir. honvédelmi minister* felülvizsgálati rendelete, mely egész Bácsmegegyében oly reusenszt keltett, Baján végrehajtható. A bizottság 134 védkötélzett közül 6-ot talált besorozandónak azon megjegyzéssel, hogy ezen 6 is időközben lett csak védképessé és hogy a felavatási bizottság lelkiismeretesen járult el. Ha a felülvizsgáló bizottság a megye egyéb sorozó járásaihoz is ugyanezen erelményre jut, akkor főispán ur ó méltósága „gründlich“ compromittálta magát és elmelet — Vajszkára „schneppfeket vadászni.“

A közönség köréből. *)

Nyilatkozat. **)

Családom egyik tagján elkövetett brutalitásra vonatkozólag az „E g y e t é r t é s“ és „B a j a“ című lapok hasábjain két egymástól teljesen eltérő nyilatkozat jelent meg, melyeket a következőkben igazított helyre, kijelentvén, hogy minden egyes szavamerít teljesen jóállók.

A kivilágítás napján, midőn egy városi tizedes jött lakásunkhoz és felkérte a házbelleket, hogy az ablakokat azon nap estéjén a török győzelme örömeire kivilágítsák, *Popovics Jenő* volt az, ki családomnak a kivilágítást megtiltani akarta, azonban családom által figyelme sem méltatott. — Ezen alkalomkor nevezett gyermeköz hencsög nyilatkozatokat tett s nem áttalott tehetetlensége érzetében indulattól elbódult a magyarok ellen fenyegető kifejezésekkel élni.

Popovics Döme neje és napa, özvegy Szévcicsné úrnők pedig gnyorral beszéltek, „ha beverik is alakaimkat, ez csak dicsőség lesz reánk.“

Családom tagjai azonban, tekintettel lévén arra, hogy Popovicskékkal a legjobb barátságban éltek, a kivilágításra vonatkozólag vitába sem bocsátkoztak.

Esti 7 óra után én családommal a főtérré mentem, hol a kivilágítást tekintettem meg; onnan 8 óra után hazamenve, családomat a kapuig kísértém.

Alig hogy családom a lépcsőkön felfelé haladt s én visszaindultam, midőn valaki nagyot csapott Popovicsék lakása alatt levő bolt vasajtájára, mely puffanásra Popovics napa özv. Szévcicsné fu-

*) E rovathoz közérdekkel összefüggő közlemények díjtalanul — a beküldött felelőségek mellett — közöltemek. Szerk. **) E nyilatkozat közzétételével az egyes lapunk s z e r k e s z t ő s é g i rovathoz befűzetnek tekintünk. Szerk.

a magyók csillagokkal hintett eget attól, mi itt rövid idő multán történni fog.

M a l v i n kérdésével ostromolt — én csak szagotott hangon feleltem.

Még most sem tudtam, miként kezdjem meg azt, mi szilárd határozattá érlelődött bennem — annyira döböntett, rémitett e végtelen árulás.

Még egyszer akarom látni a tiszta eget, az illatos szellő hadd játsza körül homlokomat, a mosolygó éj tán tanácsot ad szörnyen háborgó lelkeimnek!

Oda mentem az ablakhoz, megfogtam a függönyt

E percben nöm kezét érzem karomra nehezédni, hátrafordultam és percre megdöböntem.

Halálos ijedségtől eltorzított vonásokkal találtam magamat szemben. Rémlélet, elfojtott éh, vadállati félelem és fogcsikorgó meghunyászkodás váltakozva tükröztek azon. — Oh nő! — Te mestermű a teremtető alkötő kezében, mi lesz szép alcádból, ha csak percre is igami képmé mutatja lelked? — Tehát itt van a bűn — e szemén lebegő függönygel fedi el a rettenetes örvényt, melynek mélyén szétzúzott boldogságom romjai hevernek!

Féltre huztam a függönyt.

Szemem nöm arcán csüngött — leakartam olvasni a hánykódó lélek minden marangoló érzetét — gyönyörködni a pokoli kintelés félelemben, mely a felfedezett áruló arcán letérli a szépség legkisebb nyomát Es amint a függönyt szűjjelárontottam, a sötét ablakka álltam szemben — nem volt ott semmi — nem volt ott senki

Es feltűnt emlékeimben egy pillanat a multból:

riaként rohant le a lépcsőkön, s az utcán le-főljáró közönséget „rablók, zsványok, betyárok, gyilkosok“-nak nevezte, mondván: „egyik fiamat ugy is meggyilkolták már a törökök (értsd: egy fia állítólag Szerbiába szökött, hol elesett) itt vagyok én, ő jöttek meg engem!“ stb. — de a müvelt bajai közönség, ámbár soknak véreit forrongásba hozhatta ezen únök, ki a magyar állam kincstárát nyugdíjat élvez, gyalázó kifejezése, — még is nem felekezett meg arról, hogy örült fanatizmusától elragadtatott n ö v e l van dolga, s válasza kaczagás volt.

E közben, míg öv. Szévcicsné jelenete tartott, nöm gondolván, hogy Popovicsné egyedül maradt, ahajította *a jó barátját* vizsgálni; — azonban alig tette be lábát Popovicsék lakostályába, midőn a vidéken létezőnek híresztelt Popovics Döme vad dühvel, melyről azonban azt tartja a gonosz világ, hogy napa és neje által szittatott, ocsmány káromlások között, mi őt leginkább jellemzi felemelt ököllel támadta meg áldott állapotban lévő nőmet, mondván a többek közt „*az én házamban (sic!) semmiféle bitang törökök nem világitanak,*“ mire nöm ezen eléggé mivel sem jellemezhető durvaságtól megremülve s tartva attól, hogy a bősült még tettelegességre is vetemedik, nagy nehezen, ingadozva húzódtól vissza lakostályunkba, hol hosszu ájulása esett. A megrémült család, agyódva két életért, midőn zajt csapott, orvosért és én utánam küldött, győzelmi mámorát a nemes család felhasználva családunk előtt nőmet és családomat *csak az ő háziújságukban található piszkos kifejezésekkel* illették.

Baja, 1877 okt. 8.

Cserba Ferencz,

kir. aljegyző.

Apróságok.

I. Jakab angol királynál egyszer egy francia követ volt kihallgatáson, ki szép nagy alakjával feltűnést okozott, kiváló szellemi képességgel azonban nem dicsőkedhetett. E hiányt az által íykezezt elpalástolni, hogy társalgás közben igen folyékonyan beszélt s szavait mindig udvarias modulatokkal s taglétsékekkel kísérte, mi az egész udvarnál csodálkozást és fel-tűnést idézett elő. Midőn a kihallgatásnak vége volt. Jakab király Baco államcancellárhoz fordult s kérde őt, mi véleményben volna a francia követre nézve? — „Felsőg“, válaszolt ez, — a követ szép, nagy díjmegeter férfiú.“ — „Ah nem arra céloztam,“ mondá a király, „de mit tart ön szellemi képességeiről, fejéről; vajjon megfelelnek-e ezek a reá ruházott tisztségnek?“ — „Felsőg,“ válaszolt Baco, „a nagy termetű férfiak gyakran a 4—5 emeletes házakhoz hasonlítanak, ezekben pedig a legfelsőbb emelet mindig a legszegényesebben van!“ butorozva. „

látam magamat mint gyermeket kün csügni az ablak párkányzatán, szűz lábnyi mélységben alattam a rohanó hegyi ár dübörgése felett meg ujjongó örömköltá-somnak.

Vad gyermeké voltam; miután átkutattam a régi kastély minden zugát, kéjjes büszkességgel lépdeltam végig a keskeny ablakpárkányon, bízské azon gondolatban, hogy mit most teszék játszótársam egyike sem merésznéle utánozni.

Kinyitottam az ablakot — ellentállást érzék. Köztem és a fal közt valaki állt. Hátratekinttem. M a l v i n szörnyit olvasott arcáról. Elájult.

Feleltem a karesu alakot a földről. Könnyű teher volt. Jobb kezemmel magamhoz ötletem, bal kezem kinyitotta mindkét ablakszárnyat. Aztán gépies modullal átkülsoltam az ájult alakját mindkét karommal és áttemeltem az ablak belső párkányzatán.

Mindez szó nélkül mely esendben történt.

A mélység felett függve tartotam és gyönyörködtem azon gondolatban, hogy kezem egy mozdulata-ra e szép test véres, zúzott tö meg leund, hollik prédája, falánk madarak étké. — És keblem illegett a boszúrczet kéjében és szívem repesett gyönyörében és lelke enyhülni érzé a mardosó fájdalmat, mely azt szagattá.

A hívös esti szél magához téríté M a l v i n t, Iszonyodva látta maga alatt a tátongó őr; az életösztön remegett benne — és én, én a kintelés minden mozzanatát úgy szivtam magamba, mint azelőtt szive rezését, ha azt hittem, hogy értem dobog. . . .

Egy eles sikoly hangzott el ajkáról; belő kapasz-kodott karomba oly erővel, mely képes leendett, engem is állóhelyemről lerántani.

Irodalom.

„*Az Orpheus*“ című zenemű-folyóiratból megjelent a 19—20. kettős szám. Van benne egy elegia harmoniumra dr. Störke Antalól, egy nocturne Boldis Ignációl, „Szerelmi dal“ Pest Kálmántól, egy lengyelke, egy rezgő polka, s több népdal. A folyóirat előfizetési ára egy évre 4 frt 50 kr, félévre 2 frt 50 kr. Előfizetheti Goll János szerkesztőnél II. ker. fűtca 20.

Szerkesztői sürgöny.

„Bellához“ — Titán Leaci sem irhatna különben. Ezt rögön be is bizonyítjuk költeményének egy versszakával:

„Feltartom a tengerek zugját,
Éjszakának sarkát délre teszem át,
Békoba verem a forgóteget,
Hogy tanulja kiejteti nevédet.
Leunyomom járom alá a poklot,
Hogy nekünk menyét csináljak majd ott,
Lezudtom a napot a földre,
Hogy terhe alatt a föld elayogjon:
Bella, én szeretlek!“

Ez aztán igazi vad poézis, minővel élelajpjaink csodabogarai kőz is csak nagy ritkán találkoznak.

Nyilt tér. *)

RIPPER RÓZA, BECK JAKAB,
TESCHEN BAJA
JEGYESEK.

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ-FORRÁS

budai, valamint minden bel- és külföldi keserüvizek közül legtartalomdúsabbnak van elismerve enyhe ive miatt pedig különösen ajánlható, mint legkellemesebb,

leghatásosabb keserüv,

mely hatás előidézésére az egyéb keserüvizeknek szokásos adagoknak csak felét igényli.

Kapható minden gyógyszerben s fűszerkereskedésben és

a forrásigazgatásnál Budapesten.

1—5 F ő r a k t á r :

HERZFELD HENRIK úrnál BAJÁN.

*) E rovathoz közérdekelt nem vállal felelősséget a szerk

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Erdélyi Gyula.

— Kegyelem! Kegyelem! — esd és a kérelemben annyi volt az irtózatos félelemből, hogy percre megindultam.

Ki tudja, mi történt volna? Nem felejtettem volna-e e hangnál ama irtózatos sértő nevést ha . . . ha . . .

Egy alak magasult fel előttem a sötétből: férfi alakja megragadta karomat.

Te! Te! — kiálték hörgő szavakkal — jó! menjetek együtt a pokolba!

Es óriási erővel szoritám egybe a sötétben uszó két alakot, arc arcósz szorult, kebel keblen pihent — egy lokés és mindkettő a mélységbe zuhant.

Sokáig bálumtam a mélybe, lelke meg mindig az utolsó, a halálos jaj szaván gyönyörködött. Miért is hangzott ez csak egyszer el? Miért nem hallgathatom órahosszant, napösszant?!

Es aztán megragadtam az ég gyertyát — perció oda tartottam a függönyhöz: ez lángba borult.

Felóra mulva lent álltam a völgyben és néztem, miként dől romba őseim hajléka

Azóta ötven év mult el, és ötven éve, hogy én koldus vagyok.

Tauber Robert.

Árverési hirdetmény.

A bajai kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság részéről közlé tétetik, hogy a Szabadkai kir. törvényszék mint csödtörvényszék f. évi június 11-én 7819-ik sz. alatt kelt megkereséséhez képest a Pilászanovits Lajos csödtömegéhez tartozó ingatlanok jelesül, a Borsod-Ó-Legyem 33 és 34-ik számú telekjegyzőkönyvekben 90. 91. é 194 h. r. számok alatt felvett egy tagban lévő 507 ³²⁸/₁₀₀₉ holdat tevő szántóföldek és kaszálók, valamint az azokon találtató összes gazdasági épületek, mely birtok mindössze 105,614 frtra van felbecsülve — 1877. évi novemberhő 1-ső napjának d. e. 10 órákor mint második határidőben Borsod községházában nyilvános bírói árverés utján az alábbi feltételek mellett elfognak adni.

1-ször. A Borsod-Ó-Legyem 33 és 34 számú tjkvekben fenti hr. sz. alatt felvett 507 hold és ³²⁸/₁₀₀₉ ölet tevő birtok és az azon levő gazdasági épületek kiküldtési ára 105,614 frt becs. ár legend, mely birtok azonban ezen második árverésen 100,000 frton alul sem lesz leüthető.

2-ször Árverési szándékozók tartoznak a kiküldtési árnak 10%-tőlját készpénzben, vagy takarékpénztári könyvecsékben a kiküldött kezéhez bántapenzül lenni.

3-ször. Vevő köteles a vételárat három részletben, és pedig 15%-tőlját az árverés napjától számított 3 hó alatt, 35%-tőlját az árveréstől számított 6 hó alatt, végre 50%-tőlját, melye a bántapenz is beszámítandó lécsen, szintén az árveréstől számított 9 hó alatt, mindenkor az esedékes 6% kamatokkal együtt az eljáruló tkvi. hatóságtól eleve kieszközöndé utalvány alapján a bajai n. kir. adóhivatalnál mint bírói letétárnál lefizetni.

4-ször. Vevő köteles az épületeket a birtokba lépés napján tűzkár ellen biztosítani.

5-ször. Vevő a megvett birtokhoz tartozó ugarföldeket 1878. évi január 1-én ellenben a tavaszi földeket csak is az 1878. évi termés letakarítása után veszi birtokba, vagy is a bérszerződés 1878. évre érvényben tartani köteles, a haszonbér is ez évre öt illetvén.

6-ször. Vevő a jelenlegi haszonbérleők takarmányának és gabonájának 1879. évi januárhő 1-ső napjáig a kérdéses birtokon helyet adni tartozik.

7-ször. A tulajdonjog bekebelezése csak a vétel ár és kamatának egy a kincstári illetéknek teljes lefizetése után fog vevő javára hivatalból és tehermentesen eszközöltetni.

Az átruházási költségek vevőt terhelik.

8-ször. A mennyiben vevő ezen árverési feltételek bármelyikének eleget nem tenne a megvett ingatlan az érdekelte felek bármelyikének kérelmére, vevő veszélyén és költségére, bántapenzének elviesztése mellett, újabb árverés alá fog bocsátatni, és csupán egy haszárított kifizetésével az előbbi becsáron alul is eladatni. Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingatlanok iránt tulajdoni vagy más igényt érvényesíthetni vélnék, hogy kereseteiket jelen hirdetménynek a hivatalos lapban utolsó megjelenésétől számított 15 napok alatt ezen kir. telekkönyvi hatóságnál — habár külön értesítést nem vettek is — benyujtsák, különben azok az árverést nem fogván megakadályozni, egyedül a vételárra fognak utasítani.

Baján, 1877. október 1.

Kálósi József.

albíró mint kiküldött végrehajtó.

Árverési hirdetmény.

A bajai kir. járásbíróóság, mint telekkönyvi hatóság részéről közlé tétetik, hogy a szabadkai kir. törvényszék mind csödtörvényszék f. évi június 11-én 7819. sz. alatt kelt megkereséséhez képest a Pilászanovits Lajos csödtömegéhez tartozó ingatlanok, jelesül a bajai 1270-ik számú tjkben A. II. 2341. és A. III. 2342. hrzi számok alatt felvett házhelyek és az ezeken épült és 86,676 frtra becsült emeletes f. évi október hó 28-ik napján délutáni 3 1/2 órákor mint második határidőben ezen kir. járásbíróóság polgári osztálya kiadó hivatali helyiségében nyilvános bírói árverés utján a következő feltételek mellett eladatni fognak:

1. A bajai 1270. számú tjkben A. II. 2341. hr. és A. III. 2342. hr. sz. a. felvett házhelyek és az ezeken épült háznak kiküldtési ára 86,676 frt becsár leend, 50,000 frton alul azonban ezen második árverésen sem lesz leüthető.

2. Árverési szándékozók tartoznak a kiküldtési árnak 10%-tőlját készpénzben, vagy takarékpénztári könyvecsékben a kiküldött kezéhez bántapenzül lenni.

3. Vevő köteles a vételárnak felerészét az árverés napjától számított három hó alatt, másik felét pedig, melye a bántapenz betudandó, szintén az árveréstől számított hat hó alatt, mindenkor az esedékes 6% kamatokkal együtt az

eljáruló telekkönyvi hatóságtól eleve kieszközöndé utalvány alapján a bajai n. kir. adóhivatalnál, mint bírói letétárnál lefizetni.

4. Vevő köteles a lakházat a birtokba lépés napján tűzkár ellen biztosítani.

5. Vevő az árverésnek jóváhagyása után azonnal birtokba lép, a mely időponttól a ház jövedelme is őt illeti.

6. A tulajdonjog bekebelezése csak a vételár és kamatának, egy a kincstári illetéknek teljes lefizetése után fog vevő javára hivatalból és tehermentesen eszközöltetni.

Az átruházási költségek vevőt terhelik.

7. A mennyiben vevő ezen árverési feltételek bármelyikének eleget nem tenne, a megvett ingatlan az érdekelte felek bármelyikének kérelmére vevő veszélyére és költségére, bántapenzének elviesztése mellett, újabb árverés alá fog bocsátatni, és csupán egy határidőnek kifizetésével az előbbi becsáron alul is eladatni. — Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingatlanok iránt tulajdoni vagy más igényt érvényesíthetni vélnék, hogy kereseteiket jelen hirdetménynek a hivatalos lapban utolsó megjelenésétől számított 15 napok alatt ezen kir. telekkönyvi hatóságnál — habár külön értesítést nem vettek is — benyujtsák, különben azok az árverést nem fogván megakadályozni, egyedül a vételárra fognak utasítani.

Baján, 1877. szeptember 25.

Kálósi József.

albíró, mint kiküldött végrehajtó.

GOLDSTEIN HERMAN ETABLISSEMENTJA

Baján, főtér. Vanitsék-féle ház („Reich Farkas fia” szomszédságában.)

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására juttatni, hogy immár teljes raktárt tartok

szalagok, csipkék, virágok, Bijouterie és fehérművekből,

és hátkorlatom figyelmeztetni, hogy e nemekben jutányos bevásárlások által azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a n. é. közönségnek csak jót és olcsót nyújthatok.

Továbbá el vagyok látva dus vasalószalagokkal, u. m. csipkék, bírszony- és baolini muffok, férfi- és hölgy-haringszál, gyermekruhák, kesztyűk, posztó és szarvasbőr-ből, fejkötők, nemez-juponok, flanelleingek és nadrágok, hölgy-gallérok és entré-k, hölgy-mellények, gamadók éberlini kendőkkel, mindez a legzsiésteljesebb és legfinomabb kiállításban, valamint esztétikus ingek és esernyőkkel.

Ajánlom ezeken kívül különös finomságu glycerin-ermet, glycerin, poudre-de-riz (szőke és fehére) fogpasta, fogpor, ártalmatlan hajfestőszar, szoborparfüm és számos más illatszert. Legyen utóljára megengedve mondanom, ha már olcsó és könnyű árukat, finomabb és jobb árúkat által nem akarom kiszorítani, úgy hát legalább utolsókat melegen ajánlom nem talán is azért, mert olyanokat „különösen” a raktáromon tartok, melyeket olcsó és szolid árakon eladom, de meg fognak arról győződni, hogy a n. é. közönség saját érdekében figyelmeztetni hátkorlatom. Számos látogatásért esdven vagyok kiváló tiszteltettel

Baján, 1877. szeptember hóban.

GOLDSTEIN HERMAN

HIRDETMEY.

Pilászanovics Lajos csödtömegéhez tartozó bajai emeletes házban több lakás, bolt, istálló s a ház mellett

ÜRES TELEK

október 24-től kiadó.

Bővebb tudósítást nyerhetni

Pilászanovics Antal,

tömegöndöknél.

Legnagyobb

ZONGORA-TEREM

a leghíresebb bel- és külföldi, valamint saját gyártmányú zongorák, pianók és harmonikumok-ból, a legjutányosabb gyári árak mellett többévi írásbeli jótállás mellett.

STOBEL FRIGYES

zongora-gyáros,
Budapest, váci-utca 1. a városbástér sarkán.
(Bemennet: zsbárus-utca)

